
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

ZSOLTÁR 119 - X.

Zsoltár 119, 65-72

2014. 12.07.

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: Jakab apostol levele 1. rész 17-27.

Imádkozunk: Mennyei Atyánk, a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, magasztalunk és dicsőítünk Téged ezen az ádventi vasárnapunkon, készülletünkben és várakozásunkban, és hisszük, hogy Te magad vagy Szentlelked által, aki igazán örömet készítesz nekünk, hiszen azt, ahogy ősidóktól fogva megígérted, Krisztusunkban beteljesítetted és most is Reá akarsz irányítani figyelmünket. Ezért kérünk, küldd el Szentlelkedet, ragyogtasd ránk Igéd világosságát, ébressz szívünkben, lelkünkben igazi figyelmet, hogy bele tudjunk nézni a szabadság tökéletes törvényébe és Lelked erejében ne csak meghallói, hanem megtartói is lehessünk annak, hogy így boldog emberekké lehessünk. Szent hívással hívunk, jöjj közénk, áldj meg bennünket a mi Urunk Jézus Krisztusunkért. Ámen

Textus: 119. zsoltár 73 – 80. vers

Kezeid alkottak és szilárdítottak meg; oktass, hogy megtanuljam parancsolataidat.

Látnak engem, akik félnek téged, és ujjonganak, mivel igédben van remény-ségem.

Tudom, Uram, hogy ítéleteid méltányosak, és hűségemben aláztál meg engem. Legyen velem kegyelmed, hogy megvígasztaljon szolgáltnak mondott ígéreted.

Szálljon reám irgalmasságod, hogy éljek, mert törvényedben gyönyörködöm. Csalódjanak a kevélyek, akik csalárdul kiforgattak engem, holott én a te határozataidról gondolkodom.

Forduljanak hozzám, akik téged félnek, és ismerik bizonyosságaidat!

Legyen a szívem feddhetetlen a te rendeléseidben, hogy meg ne szégyenüljek.

Nézz már tükörbe! Gyakran hangzik ez a mondat, kedves testvérek, leginkább akkor, amikor valakit józanítani akarunk. Ma is tükörbe nézünk, hogy józanodjunk, ha már a múlt alkalommal a zsoldár szavai olyan sokszor mondták és hallottuk is (hatszor): jó. Jó-zanodjunk tehát. Csakhogy Isten igen érdekes módon józanít bennünket. Mindjárt, legelőször azt mondja a zsoldáros: *a te kezeid teremtettek és erősítettek meg engem, oktass, hogy megtanuljam parancsolataidat*. Itt bizony teremtésről van szó, s ezt most leginkább ez a szó fejezi ki, amit így mond a zsoldár, hogy: *mege erősítettél engem*. Már a zsoldár 5. versében is olvassuk ezt a szót másféle fordításban, ott azt mondja, hogy bárcsak az én útjaim *igazgatattának* a Te rendeléseidre. Ugyanez a szó szerepel itt is. Amott erkölcsi értelemben, itt azonban már egyetemes értelemben. Ez a megerősítés, elrendezés, oda igazítás építészeti szakszó, a statikusok talán majd megtanácsolnak, hogy lehetne ezt igazán jól lefordítani. Azt olvassuk voltaképpen, hogy amikor Isten megteremtette az eget és a földet, azt szilárd alapokon megerősítette (Zsoltár 96,10). Vagy amikor arról olvasunk a Példabeszédek könyvében, hogy a bölcs ember úgy építi a házat, hogy az oszlopokra helyezi rá, az oszlopokat összeköti és ezzel az egész épületet megerősíti, elrendezi, biztonságot, szilárdságot ad neki (Péld 9), akkor értjük már, hogy mit mond itt a zsoldáros: Te teremtettél és megerősítettél. Az ember úgy van megteremtve, úgy van elrendezve, olyan csodálatos kozmosz, mikrokozmosz, hogy minden a helyén van, azt semmi meg nem ingathatja. Ezért mondják a régiek (a régi latinok), hogy amikor Isten az embert megteremtette, akkor tökéletesnek, jónak, és – magyarra így fordítjuk, hogy – igaznak, de a latinban ez van, hogy *rectus*-nak teremtette. A latin szó itt azt jelenti, hogy minden a helyén van, minden működik. Ugye, csak az egészséges ember nem érzi a szerveit? Ha minden működik az életünkben, akkor nem érezzük önmagunkat. De ha elkezd fájni a vese, a szív, a tüdő, a csontok, a fej, akkor már mindjárt tudjuk, hogy valami nagy baj van, s minek hogy kéne működni, ha minden rendben lenne. Megerősítettél engem. Jób is ezt mondja (ajánlom mindenkinek Jób könyvének 10. részét), amikor bekövetkezik az életében a nagy próbatétel, rázúdulnak a szenvedések, a betegségek, a nyomorúságok. Isten elé megy és elmondja Istennek, hogy Uram, olyan csodálatosan teremtettél engem, külön műgonddal, mint ahogy a kézműves előre megtervezve, nagyon odafigyelve elkészít valamit és Te - kiált fel Jób - most ezt a helyes, csodálatos megerősített teremtményedet, ezt a rectumot tönkre akarod tenni (Jób 10,9)? Így kiált a szenvedő ember. Vagyis, amikor belenézünk a teremtés tükörbe – nézz már tükörbe, hogy kijózanodj! –, akkor ezt mi, keresztyének, éppen ellenkező okkal tesszük, mint amiért általában mondani szoktuk. Általában azért mondjuk: nézz már tükörbe, édesem, nem vagy te szép, nézz már tükörbe, édesem, mit nőtteted itt magadat, semmi kis mitugrász vagy! Nézz már tükörbe, hogy mit akarsz csinálni, milyen nagy – bocsánat – rakás szerencsétlenség vagy te! De Isten nem így tart elénk tükröt. Nézz tükörbe és vedd észre, hogy Isten kifogástalan teremtménye volnál. Uram, Te alkottál és erősítettél meg engem. Vagyis, testvérek, ha ebbe az isteni tükörbe belenézünk, akkor nem mondhat-

juk azt, amit a modern ember nagyon szeret mondani hányaveti módon: na, de kérem, én már csak ilyen vagyok! Mit akarnak tőlem, hogy legyek jó, legyek igaz, legyek becsületes, legyek tisztességes, én már csak ilyen vagyok, így születtem! Az újabb kor nagy szövege ez, kedves testvérek. Shakespeare-nél még III. Richard király, a púpos szörnyszülött azért fogadja meg (hogy' mondja? – hogy kitöltsem a fecsegő időt, elhatároztam...), hogy gazember leszek, mert szörnyszülöttnak születtem, és ha szörnyszülöttnak születtem, akkor szörnyeteg is lesz. De mit mond Jakab apostol? – Aki belenéz az Isten (teremtésének) a tükrebe - ez az első tükör, mert két tükör van, ez az első tükör! - , milyen méltatlan dolog, hogy belenézett, elmegy és elfelejti ábrázatát... Mi ez az ábrázat? Isten képére és hasonlatosságára teremtettünk. Milyen hamar elfelejtjük saját ábrázatunkat, testvérek, miután belenézünk Isten tökéletes teremtésébe! Így volt ez régen. A modern korban azonban egy újabb veszedelem támadt, mert ez lett a mi, 21. századunk nagy ideológiája: én már csak ilyen vagyok. Nagy divat ez, de meg kell mondjam, ez egyfajta visszahatás a 19., 20. század borzasztó történeteire. Egy német-amerikai bölcselelő, Sir Isaiah Berlin mondotta húsz évvel ezelőtt, nem sokkal halála előtt, amikor a Torontói egyetemen díszdoktori címet kapott – meghívták, nem tudott elmenni, öreg ember volt, de írt egy kis esszét, azt küldte maga helyett, azt olvasták föl, érdemes elolvasni. Arról beszél ebben, hogy az egész 19-20. század, de különösen a huszadik század kiugrik a történelemből. Igen, azelőtt is volt rossz, régen is volt önzés, harag gyűlölet, irigység, háború, iszonyat, de azt mondja, a huszadik század valami egészen különös nyomorúságot hozott: a gondolat, az idea bűné, az ideológiát, azt a révült önimádatát az embernek, hogy úgy vélte: megtalálta egy gondolatban, egy mondatban, egy eszmében, hogyan kell a világot egy csapásra megváltani. Egy eszme csupán, de nem tudott ahhoz az eszméhez igazodni, azt olykor átnevelő táborokba küldték, például Kambodzsában, ahol két és félmillió ember halt bele a nagy átformálásba, vagy elküldték megsemmisítő táborokba, gulágokra, Auschwitzba, koncentrációs táborokba, ahol több tíz millióan pusztultak el. Aki nem tudott az ideához igazodni, lett légyen a megváltó eszme az osztály, vagy a vér, vagy a faj, azt vagy át kellett vevetni, vagy meg kellett semmisíteni. S azt mondja ez a bölcselelő, hogy minderre a 21. század gyermeke visszahatásként azt mondja: én ilyen és ilyen vagyok, hozzanak olyan törvényeket, hogy mindenki jó úgy, ahogy van, én így, amaz meg úgy. Erről szólna a 21. század törvényhozási révülete, csak kapkodjuk a fejünket. Mindenki úgy jó, ahogy van. Tényleg? – Nézzük, mit mond a zsoltár!

Azt mondja a zsoltáros: *a Te kezeid teremtettek és erősítettek meg engem.* Ez azt jelenti: teljesen jónak teremtettél, kis-világ, mikrokozmosz vagyok, ezért oktass, hogy megtanuljam parancsolataidat. Vagyis, ha belenézünk immár a másik tükörbe is, a tökéletes tükörbe, ahogy Jakab mondja, a szabadság tökéletes törvényébe (ami egy másik tükör, az Isten kinyilatkoztatásának a tükre!), rögtön egy életfeladat magasodik elénk, amit a zsoltáros kérésekben fogalmaz most meg. Mindjárt öt kérdés van ebben a felolvasott szakaszban. Ha

Isten keze ilyen tökéletest alkotott, akkor hadd tanítson Ő a tökéletességre. Isten keze formálta az embert, azért Istentől kell elkérni, hogy Ő formáljon, Ő tanítson, Ő vezessen bennünket. Nem maradhatok alatta annak, amivé Isten alkotott engem. Nincs nagyobb lét-tragédia, mint alatta maradni annak, amire Isten teremtett bennünket. Így a tanulás, a tanulásra való készség – megint egy latin szót mondok: a docilitas - igazából véve a hitre jutott ember egyik ismérve. Egyszer megkérdezték Kálvint, miből tudja ő megmondani, hogy ki a hívő és ki a nem hívő? A 16. században is úgy volt ez, mint mindig: jöttek a rajongók, zümmögtek, szárnyaltak, repdestek, ők voltak a hívők, a megkérdőjelezhetetlenek, a megfellebbezhetetlenek, nekik külön bemenetük volt az Istenhez. De valójában álhívők, képmutatók voltak. (Olvassuk csak el a mai újszövetségi ígét, Jézus jajszavait a farizeusokról, akik szintén nagy hívőnek tették magukat.) Nos, honnan lehet azt megítélni, hogy valaki hitre jutott és tényleg bízik Istenben? Azt mondja Kálvin: egyszerű a mérték: tanulni akar. Aki – úgymond – hitre jutott és ezzel be is csukott minden könyvet, becsukta a természet könyvét, becsukta a történelem könyvét, becsukta a lelkiismeret könyvét, és becsukta a Bibliát is, és azt mondja: én már hitre jutottam, engem megáldott az Isten, nekem már nem kell betű, tudomány, törvény, tanulás, az ilyenre – mondja Kálvin – tessék csak nagyon vigyázni. Mert az ilyen nem tért meg, legalább is Istenhez nem. Legfeljebb önmagához tért és önmagát imádjá. A hit igazi jele a docilitas – a tanulékonyág.

Öt dolgot kér a zsoltáros, mindegyiket felsorolom, és egy-egy megjegyzést fűzök hozzájuk. Így kezdi: *akik Téged félnak, látnak engem és örvendeznek, mivel Igédben van reménységem.* Más fordításban: mivel Igéd által tanulok meg reménykedni. Vagyis, az az ember, aki belenézett a szabadság tökéletes törvényébe és megértette és óhajta, hogy Isten tanítsa őt, az először is *reménykedni* tanul. Isten ígéből tanulja a reményt, a várakozást, a virrasztást, a váradalmat az igazság felragyogtatára. Az Istenben reménykedő embernek nem kell szárnyra kelnie, - ezt most mondom, adventünkben is, mert Isten országa jön! Ahogy a 20. század nagy teológusa, Karl Barth mondta, éppen az örült eszmék korában, amikor mindenki szárnyra kapott, nagy menetlésekbe kezdtek az emberek, birodalmakat építettek, először kettő, három, ötéves tervekbe, nem tudom én mikbe, s ripp-roppsz akarták a világot megváltani. Azt mondta Barth: nem kell szárnyra kelned, Isten országa jön, reménykedni tanulj meg, Isten ígérétre rátámaszkodni, Isten szavában bizakodni, mert amit Isten mond, az az Ige és ez az Ige teremtette a világot, teremtett engem is, ez az Ige az, aki testté lett a mi Urunk Jézus Krisztusunkban.

Aztán azt mondja a zsoltáros: *tudom, Uram, hogy ítéletid igazak és igazságosan aláltál meg engem.* Erről a múlt alkalommal volt szó, itt most egy mondatban úgy tudom ezt összefoglalni: *belátást* tanul. A múltkori szakasz alapján azt mondtuk, hogy *megkülönböztető* képességet tanul, ízlést, tapasztalást. Azt is meg kell tanulni: tapasztalni, azt sincs csak úgy, magától. Itt most belátást tanul, és

a korábbi tapasztalatát újítja meg: Isten igazságos és méltányos. Még – mondja a zsoltáros – megaláztatásomban is hűséges volt. De nagy titok ez, kedves testvérek! Még szülő-gyermek viszonyban sem könnyű lecke ezt nekünk megtanulni, hogy amikor a szüleink esetleg kemény kézzel nevelnek bennünket, amikor megszorítanak, amikor fölkontároznak minket, azt – mert hűségesek és jók a szülők – szeretetükben teszik, hűségesek hozzánk. Nehéz lecke ez, de, azt hiszem, mindenkinek van legalább egy jó tanító nénije vagy tanár bácsija, akire úgy emlékszik vissza, hogy neki köszönheti, hogy megtanult tanulni, neki köszönheti, hogy nem szaladt ki az iskolából, neki köszönheti, hogy nem lett belőle világcsavargó gazember. Neki köszönheti a hivatását, pedig, lehet, hogy az a tanítónő vagy az a tanár a legkeményebb volt, de hűséges volt. Hűséges a saját hivatásához és hűséges azokhoz, akik rábízottak. Azt mondja a zsoltáros: Uram, hűséges voltál, amikor megaláztál engem, igazságos voltál és méltányos voltál. Tudom ezt Uram, taníts engem a belátásra, hogy én is hűséges, igazságos és méltányos lehessenek.

Harmadjára ezt mondja: *legyen velem a Te kegyelmed, hogy megvigasztalódjam a Te szolgáltnak adott ígéreted szerint. Vigasztalást tanul. Jaj, testvérek, ez a legnehezebb művészet: átengedni magunkat Isten hűségének és mély és személyes kapcsolatot keresni Istennel. Amikor azt mondom, hogy vigasztalást tanul, jobb lenne így mondani, megengedi a magyar nyelv: *vigasztalódn* tanul. Nem annyi a vigasztalás művészete, hogy megtalálom az utat a másik szívéhez, tudok neki balszámot vinni, meg tudom őt erősíteni, fényt tudok gyújtani a depressziós sötétségében, rá tudom nyitni az ajtót a bezárkózott emberre – igen, ez is nagy művészet. Múltkor mesélte nekem valaki: gyász ütött be a családba, jöttek a rokonok, a barátok, jött mindenki, jött a lelkész, hogy vigasztalják az özvegyet. De be volt zárva az ajtó. Bizony a gyászunkban sokszor csak úgy érezzük magunkat biztonságban – bocsánat, hogy ilyen paradox szót mondom –, ha mindenkit kirekesztünk. De ebben a bezárkózásban össze is omlik az ember. Aztán, folytatta: egy távoli barát valami egészen különös furfanggal megtalálta a kulcsot az ajtóhoz. Megtalálta a szót. Nagy dolog a vigasztalás művészete, de még nagyobb a vigasztalódásé. És most a zsoltáros arról beszél, hogy, Uram, legyen velem a Te kegyelmed, hogy megvigasztalódjam szolgáltnak tett ígéreted szerint. Ez pedig személyes kapcsolatot jelent. Eddig szóltam az Igéről: Ige által teremtette Isten a világot, mert szavára álltak elő mindenek, mitöbb, az Ige testté lett és közöttünk lakozott, s mi láttuk az Ő dicsőségét, mint Isten egyszülöttjének dicsőségét, aki telve volt igazsággal és kegyelemmel. De most azt mondja a zsoltáros: a *nekem* adott Igéd szerint. Nem általában az Igével, nem általában az igazsággal, nem általában a szép szavakkal vigasztalódnunk, hanem mindig csak azzal, ami nekem szól, s mindig csak úgy, hogy Isten azt nekem mondja. Milyen különös, elindultunk a világteremtő Istentől, nagy igazságoktól, az embervilágtól, az igaz világtól, az Igétől, a kinyilatkoztatástól, és egyszerre csak azt mondja a zsoltáros: *nekem* adott ígéreteid szerint vigasztalj Uram. A személyesen nekem adott ígéreteid szerint hadd vigasztalódjam*

meg. Ezért hát, testvérek emlékezzetek: van Igétek. Emlékezzetek: kaptatok Istentől üzenetet. Emlékezzetek: van ígéretetek Istentől nektek, személyesen. Uram, taníts engem ebben az igédben és általa vigasztalódn.

Aztán azt mondja: *szálljon reám irgalmasságod, hogy éljek*. Élni is tanulni kell, kedves testvérek. Ha már teremtésünk tükrebe belenézünk, és ha látjuk a másik tükörben, mert abba is belenézünk, tehát a kettős tükörben látjuk, hogyan rontja el mindig az ember a dolgot, - akkor tanulni kell élni is. Mert itt látjuk meg, hogyan csinál az ember az igazságból kegyetlenséget, a munkából rab-szolgálatot, hogyan lesz a becsületből bürokrácia, hogyan lesz a tiszteletből önimádat, a jóságból korrupció és az életből lejtmenet. Mert akik buknak, és távolodnak, azok elmaradnak Istentől. Akik elfelejtik, hogy Isten tanította őket élni, azok lejtmenetben vannak. Csakis az irgalmat hívhatjuk támogatásul, mert Isten szeretete mindig az Ő irgalmasságán keresztül ér el hozzánk.

És végül azt mondja kedves testvérek a zsoltáros: *legyen az én szívem feddhetetlen*. Tökéletességet is tanulnunk kell. Ezzel érkezőnk oda, amit az elején mondtam: ha a tökéletes isteni tükörbe belenézünk, s látjuk, hogy Isten megerősített bennünket, hogy voltaképpen az életünkben mindennek a helyén kellene lennie Isten teremtése által, vagyis van az életünknek egy bizonyos isteni statikája, elrendezettsége, szilárdsága, arányossága, rectuma, akkor a tökéletességet is tanulni kell.

Reménység, belátás, vigasztalás, élet, tökéletesség. - Hogy hadd örvendezzenek mindazok, akik Téged félnak, ha reám néznek. Forduljanak hozzám, akik Téged félnak – mondja a zsoltáros. És hadd gyönyörködjem velük együtt én is a Te szent élettörvényedben. Kedves testvérek, Krisztus iskolájában ugyan nincsen osztálynapló, számbavétel, nem jelent a hetes, - de Ő mégis számon tart bennünket. S hogy mi a garancia arra, hogy nem felejt el bennünket így oktatni, ha mi erre készek vagyunk, ha megvan bennünk a tanulékonyság, a tanulás vágya? Hadd idézzem ehhez Ézsaiás próféta könyvéből a buzdító, vigasztaló szót. Ezt mondja a prófétán keresztül az Úr nekünk is: *hát elfelejtkezhetik-e az anya gyermekéről, hogy ne könyörüljön méhe fián? És ha elfelejtkeznének is ezek, én terólad el nem feledkezem. Imé, a markaimba metszettek téged* – mondja a próféta (Ézsaiás 49,15-16). S mi, e felől, kedves testvérek egészen bizonyosak lehetünk, mert Krisztus tenyerén ott vannak a szögek helyei. Markaimba metszettek téged. Ámen

Imádkozzunk!

Mennyei Atyánk a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, vonj bennünket egészen közel önmagadhoz, irgalmasságodat áraszd ki ránk, erősítsd meg boldog bizodal munkat nekünk adott ígéreteidben és oktass bennünket, taníts reménykedni, bölcs belátással lenni, vigasztalódn, élni és a tökéletesség útján járni. Köszönjük, hogy nem reménytelen, üres ez a mi kérésünk, hiszen a mi

Urunk Jézus Krisztusunkban meg is hívtál bennünket erre az útra és Szentlelked erejében velünk is vagy, oktatsz bennünket, vezetsz, tanítasz, tanácsolsz, buzdítasz és bátorítasz, hogy éljünk. Kérünk hát Mennyei Atyánk a szomorkodókért és vigasztalásukért. Kérünk azokért, akik elvétették az utat, hogy visszataláljanak Hozzád. Kérünk azokért, akikben meghalványodott Igédnek ereje, szólj hozzájuk megújító hatalommal. Kérünk azokért, akiknél elfogyott a levegő, áraszd ki rájuk irgalmasságodat, hogy éljenek. Kérünk mindannyiunkért, akiket igazságban és szentségben teremtettél, Te taníts bennünket a tökéletesség útján járni. Krisztusért, akit érettünk adtál, Krisztusért, aki közbenjár érettünk és hű kezesünk, Krisztusért, akire nézve, és aki által teremtettek mindenek, akire nézve, és aki által gyermekeiddé fogadsz, megáldasz, megsegítesz és megtartasz, - Őérette hallgass meg bennünket. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU